

VARSINAIS-SUOMEN KÄRÄJÄOIKEUS

Vuosikertomus 2020

Sisälllys

LUKIJALLE.....	3
LAGMANNENS ÖVERSIKT	5
TOIMINNAN ORGANISOINTI.....	8
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	9
OSASTONJOHTAJAN AJATUKSIA	10
ESIMIESTEN MIETTEITÄ	12
TOIMINTA JA TULOKSELLISUUS	16
KÄRÄJÄOIKEUDEN HENKILÖSTÖ	21

LUKIJALLE

Vuosi 2020 tulee jäämään historiaan koronapandemian alkuvuotena.

Vuoden 2020 maaliskuun – kesäkuun alun välillä voitiin pandemiasta johtuen käsitellä istunnonjärjestämisen edellyttämässä asioissa vain laissa kiireelliseksi määrättyt asiat. Tästä syystä kevään aikana asian käsittely keskeytyi ja siirtyi noin 400 rikosasiassa ja noin 100 siviiliasiaissa.

Samaan aikaan kärjäoikeuteen saapuneiden rikosasioiden määrä kasvoi lähes 300:lla eli lähes 6 prosentilla ja laajojen riita-asioiden määrä yli 80:llä eli yli 10 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna. Kaikkien kärjäoikeuteen käsiteltäväksi toimitettujen riita-, rikos- ja erilaisten hakemusasioiden määrä oli vuonna 2020 yhteensä lähes 60.000 eli lähes 3.000 asiaa enemmän kuin edellisenä vuonna.

* * * * *

Koronapandemian vaikutus näkyi vuoden 2020 osalta erityisesti rikosasioiden ratkaisumäärissä, käsittelyajoissa ja vireillä olevien asioiden määrissä. Rikosasioiden ratkaisumäärä aleni edelliseen vuoteen verrattuna noin 450 asialla eli noin 9 prosenttia. Koska pystyimme käsittelemään ja ratkaisemaan rikosasioita pandemian johdosta normaalia

vähemmän, kykenimme ratkaisemaan laajoja riita-asioita runsaat 100 kappaletta eli noin 14 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika piteni vuonna 2020 4,3 kuukaudesta 4,7 kuukauteen, laajojen riita-asioiden käsittelyaika säilyi ennallaan. Vireillä olevien rikosasioiden määrä vuoden päättyessä kasvoi 736 asialla eli lähes 50 prosentilla ja laajojen riita-asioiden määrä 80:lla eli runsaalla 12 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna.

Kirjallisessa menettelyssä käsiteltävien asioiden osalta toimintaa voitiin jatkaa lähes normaalissa määrin. Käsittelyn keskeytyminen istutokäsittelyä vaatineissa asioissa ja kärjäoikeuteen saapuneiden asioiden määrän kasvaminen aiheuttivat väistämättä useiden satojen asioiden käsittelyruuhkan, jonka purkaminen tulee vaatimaan vähintäänkin koko vuoden 2021.

Äkkiä alkanut pandemia aiheutti toisaalta asioiden käsittelyn keskeytymistä ja lykkäytymistä, toisaalta tarpeen tarkastella

tuomioistuimen vakiintuneita toimintatapoja uudesta näkökulmasta.

Etäyhteyksien käyttö kärjäoikeuden istunnoissa laajeni nopeasti ja yhä tavallisemmaksi muodostui, että yksi tai useampi asiaan osallinen tai asiassa kuultava osallistui oikeudenkäyntiin etäyhteydellä ja vain tuomioistuimen jäsenet ja osa asianosaisista tai kuultavista oli saapuvilla oikeuden istuntohuoneessa. Samaan aikaan etäyhteyksien käyttö muodostui tavanomaiseksi myös erilaisten kokousten ja koulutusten järjestämisessä.

Muutos edellytti sekä kärjäoikeuden henkilökunnalta että myös oikeudenkäyntiavustajilta ja syyttäjiltä runsaasti uuden opiskelua niin laitteiden kuin toimintamallienkin osalta.

* * * * *

Kärjäoikeuden henkilökunnan osalta pandemian aiheuttama suuri muutos oli etätyön määrän olennainen lisääntyminen. Kun ennen pandemian alkamista vain muutama kärjäoikeuden henkilökuntaan kuuluva teki etätyötä päivän – kaksi viikossa, tultiin pandemian alkamisen vuoksi varsin pian keväällä 2020 tilanteeseen, jossa etätyön tekemistä suositeltiin mahdollisuuksien mukaan kaikille neljänä päivänä viikossa.

Työtapojen muutosta mahdollisti osaltaan se, että syksystä 2020 lähtien rikosasioiden haastehakemukset liiteasiakirjoineen on toimitettu kärjäoikeuteen pääsääntöisesti sähköisessä muodossa. Samaan aikaan käyttöön tullut AIPA-järjestelmän suurta osaa hakemusasioista koskenut käyttöönotto lisäsi niin ikään sähköisesti käsiteltävien asioiden määrää kärjäoikeudessa.

* * * * *

Kokonaisuutena voidaan todeta, että vuonna 2020 alkanut koronapandemia tulee jättämään pysyvät jälkensä sekä asioiden käsittelyn järjestämiseen, että työn tekemisen malliin kärjäoikeudessa.

Työtapojen ja toimintamallin muuttamisen edellyttämän muutosvalmiuden suhteen voin todeta kärjäoikeuden henkilökunnan osoittaneen erinomaista muutos-, työn kehittämis- ja uuden oppimisvalmiutta. Ilman niitä koronavuoden aiheuttama ongelmat kärjäoikeuden toimintaan olisivat huomattavasti syvemmät kuin mitä nyt on toteutunut.

Lausun koko henkilökunnalle kiitokset hyvin suoritetusta työstä vuonna 2020.

*Martti Juntikka
Laamanni*

LAGMANNENS ÖVERSIKT

År 2020 kommer att gå till historien som året då corona-pandemin började.

Från mars till början av juni år 2020 var det på grund av corona-pandemin möjligt att av de mål som förutsätter session endast handlägga mål som i lag förklarats brådsakande. An denna anledning avbröts under våren år 2020 handläggningen av ungefär 400 brottmål och ungefär 100 civilmål.

Samtidigt ökade antalet till tingsrätten inkomna brottmål med nästan 300 mål, dvs. ungefär 6 procent och antalet omfattande tvistemål med 80 mål, dvs. över 10 procent jämfört med föregående år. Sammanlagt inkom till tingsrätten under år 2020 ungefär 60 000 civilmål, brottmål och ansökningsärenden. Detta är en ökning med nästan 3000 mål jämfört med föregående år.

* * * * *

Corona-pandemin har påverkat i synnerhet antalet avgjorda brottmål, handläggningstiderna och antalet anhängiga mål under år 2020. Tingsrätten avgjorde ungefär 450 färre brottmål under år 2020, vilket innebär en minskning med ungefär 9 procent. Detta ledde i sin tur till att vi kunde avgöra flera omfattande tvistemål än föregående år, en

ökning med 14 procent.

Den genomsnittliga handläggningstiden för brottmål förlängdes år 2020 från 4,3 månader till 4,7 månader. Handläggningstiden för de omfattande tvistemålen förblev oförändrad. Antalet anhängiga brottmål i slutet av året ökade med 736 mål, vilket innebär en ökning med nästan 50 procent. De anhängiga omfattande tvistemålen antal i slutet av år 2020 var 80, dvs. en ökning med 12 procent jämfört med föregående år.

Handläggningen av den ärenden som handläggs i skriftligt förfarande kunde fortgå nästan som normalt. Avbrytandet av handläggningen i ärenden som kräver session kombinerat med ökningen av inkomna ärenden ledde oundvikligen till en målanhopning på flera hundra ärenden. Det kommer att ta åtminstone hela år 2021 för tingsrätten att komma i fatt.

* * * * *

Den snabbt påkomna pandemin förorsakade dels att handläggningen av ärenden avbröts och blev uppskjuten, och dels ett behov av att granska tingsrättens etablerade rutiner och arbetsmetoder ur en ny synvinkel.

Utnyttjandet av fjärranslutningar i tingsrättens sessioner ökade snabbt och det blev allt vanligare att en eller flera av parterna eller någon som skall höras deltar i rättegången på distans och att endast domstolens ledamöter och en del av parterna och de som skall höras var närvarande i rättssalen.

Samtidigt blev användningen av fjärranslutningar det normala förfarandet för att hålla möten och olika skolningstillfällen. Förändringen förutsatte att såväl tingsrättens personal som rättegångsombud och åklagare lärde sig nya verksamhetsmodeller och att använda nya digitala arbetsredskap.

* * * * *

För tingsrättens personal var den största förändringen pandemin orsakade den drastiska ökningen av distansarbete. Före pandemin var det bara någon enstaka av tingsrättens personal som arbetade på distans en eller två dagar i veckan. När pandemin bröt ut på våren år 2020 befann vi oss snabbt i den situationen att distansarbete fyra dagar i veckan i mån av möjlighet rekommenderades för hela personalen.

En bidragande orsak till att det var möjligt att

ändra arbetsmetoderna var att stämningsansökningarna med bilagor i brottmål från hösten år 2020 har tillställts tingsrätten huvudsakligen i elektronisk form. Samtidigt har AIPA-systemet tagits i bruk i en stor del av ansökningsärendena, vilket också ökar antalet mål som handläggs elektroniskt i tingsrätten.

* * * * *

På det hela taget kan man konstatera att corona-pandemin kommer att lämna varaktiga spår både i hur handläggningen av målen organiseras och hur arbetet utförs i tingsrätten.

Tingsrättens personal har uppvisat föredömlig beredvillighet att ta till sig allt detta nya och anpassa och utveckla sina arbetsmetoder till de nya kraven och förutsättningarna. Tack vare personalen har tingsrätten klarat av att hålla sig flytande trots allt som pandemin har ställt till med.

Jag tackar personalen för ett gott arbete år 2020.

Martti Juntikka
Lagman

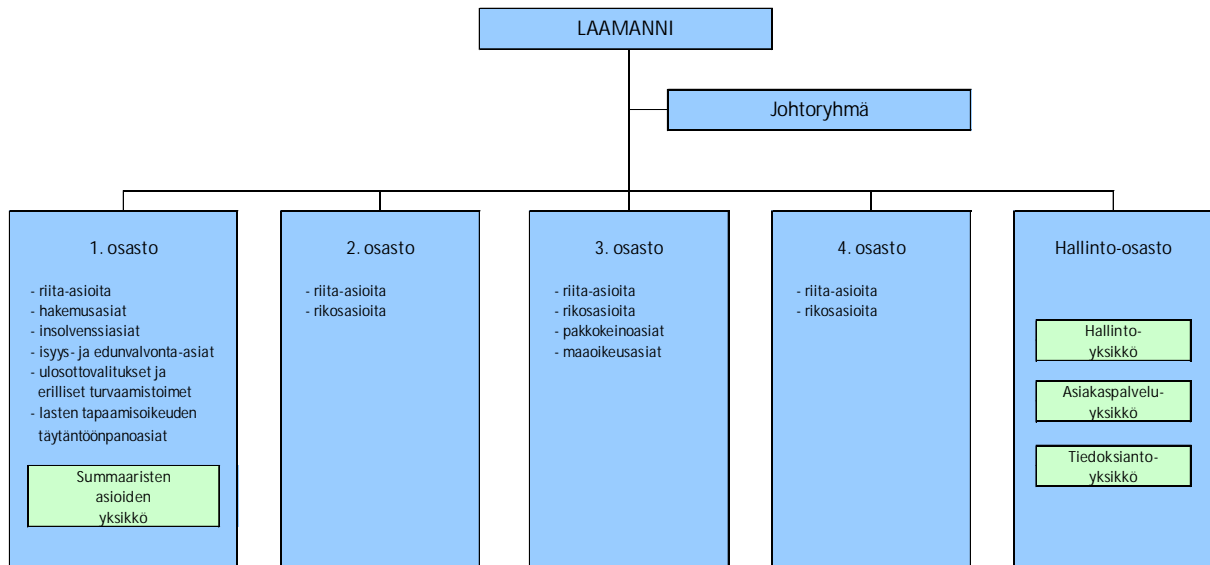

TOIMINNAN ORGANISOINTI

Käräjäoikeus on päällikkövirasto, jonka päällikkönä toimii laamanni. Laamannin tukena ja neuvoa-antavana toimielimenä on johtoryhmä.

Käräjäoikeuden lainkäyttötoiminta tapahtuu neljässä lainkäyttöosastossa, joiden toimintaa johtavat osastonjohtajat. Lainkäyttöosastojen henkilökunta koostuu käräjätuomareista ja kärjäsihteereistä.

Lainkäyttöosastojen työtä tukee yleishallintoasioissa sekä henkilöstö-, talous- ja toimitilaasioissa hallinto-osasto, johon kuuluvat myös lainkäyttöosastoilla käsiteltäviin asioihin liittyviä tiedoksiantotehtäviä suorittavat haastemiehet.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

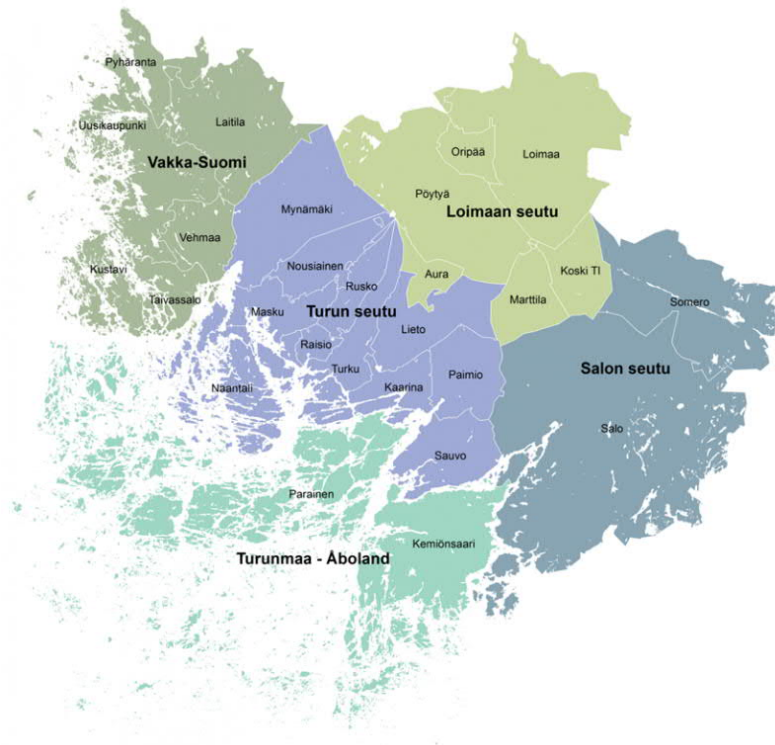
Käräjäoikeuden toiminta-alue – tuomiopiiri – käsittää 27 kunnan alueen, jolla asuu runsaat 481000 asukasta.

Käräjäoikeuden kanslia sijaitsee Turussa, käräjäoikeudella on lisäksi säännönmukaisesti istuntoja Salossa.

Käräjäoikeus käsittelee yleisenä ensimmäisen asteen tuomioistuimena toimivaltaansa kuuluvat riita- ja rikosasiat, mukaan luettuina

sotilasrikosasiat, samoin kuin pakkokeino-, hakemus- ja insolvenssiasiat sekä maa-oikeusasiat. Käräjäoikeus käsitteli vuonna 2020 lähes 60000 asiaa.

Käräjäoikeuden henkilöstömäärä kertomusvuonna oli 160, joista 41 oli vakinaisia tuomarin virkoja, 2 määräaikaista tuomarin virkaa ja 11 tuomioistuinharjoittelua suorittavien käräjänotaarien virkoja.

OSASTONJOHTAJAN AJATUKSIA

Miyamoto Musashi ja perhosvaikutus – digiloikasta tasapainoon

Edellisessä kirjoituksessani vuoden 2017 vuosikertomukseen pohdin – ehkä hieman pilke silmäkulmassani – 1580-luvulla syntyneen japanilaisen Miyamoto Musashin klassisia, erityisesti liike-elämän johtamisessa-kin sovellettuja oppeja. Musashi kehotti jo 1600-luvun alkupuolella mm. pohtimaan yleisesti kaikkien ammattien työmenetelmiä.

1970-luvulla tunnetuksi tullut perhosvaikutus eli perhosefekti on kaaosteoriassa käytetty vertauskuva siitä, että perhosen siivenisku voi saada aikaan myrskyn toisella puolella maapalloa. Meteorologi Edward Lorenz kuitenkin keksi jo 1960-luvun alussa ilmiön, jossa pienet syyt johtavat suuriin vaikutuksiin. Reilu vuosi sitten alkanut koronapandemia sai alkunsa Aasiasta, mahdollisesti siten, että tauti siirtyi villieläimistä ihmiseen. Kukaan ei osannut tuolloin ennustaa, miten tämä tulee vaikuttamaan elämäämme toisella puolella maapalloa. Pandemia on kuitenkin muuttanut maailmaa pysyvästi.

* * * * *

Tuomioistuimena emme luonnollisestikaan ole irrallaan muusta yhteiskunnasta, vaan

pandemian aiheuttamat rajoitukset ja toimet ovat vaikuttaneet toimintaamme lyhyellä aikavälillä todennäköisesti enemmän kuin mikään muu ulkoinen muutostekijä sitten sotien. Meidän on kuitenkin kriisienkin aikana kyettävä toteuttamaan perustehtäväämme eli oikeusturvan antamista kaikille laadukkaasti, joutuisasti ja kustannustehokkaasti.

Olemme siis perhosvaikutuksen myötä suhteellisen nopealla aikataululla, Miyamoton kehotuksin, tarkastelleet työtapojamme. Olemme ottaneet käyttöön uutta tekniikkaa työnteon apuvälineiksi ja omaksuneet etätyön,

-kokoukset ja -koulutukset, sekä etäosallistumisen oikeudenkäynteihin "normaaliksi" työtavaksi. Istuntosalit jopa kymmenine näyttöineen ja ohjauspaneelaineen muistutavat enemmän lennonjohtotorneja kuin menneiden vuosien istuntosaleja. Vuoden aikana tapahtunut digiloikka on ollut niin pitkä, että sinällään hallittu laskeutuminen pienine horjahteluineen on katsottava vain pieneksi tyyllivahahteksi – tyyllipisteitä alastulosta ei siis vähennetä.

Nähtäväksi jää, miten ja kuinka pitkään elämme epävarmuuden aikoja. Tärkeää on kuitenkin muistaa säilyttää työkykymme edellä käsitellyistä muutoksista ja epävarmuudesta huolimatta. Työhyvinvointi ja -turvallisuus ovat asioita, joiden merkitystä ei voi liiaksi painottaa. Meidän on jatkossakin tasapainoitava vaativien työtehtävien, muuttuvien työtapojen, uuden tekniikan sekä työssäjaksamisen kanssa. On tärkeää, että pystymme jo ennalta tunnistamaan uupumista, turhautumista ja ylikuormittumista, myös työtovereissamme. Meidän kaikkien on pidettävä huolta omasta ja toistemme työhyvinvoinnista, positiivista asennetta unohtamatta.

* * * * *

Työn vastapainoksi moni haikailleekin varmaan rentouttavan ulkomaanloman perään. Monet ovat kuitenkin myös löytäneet uusia paikkoja tai harrastuksia läheltä, sillä kurssit ja

tapahtumat, etänä järjestettynäkin, täyttävät vauhdilla. Saaristomeri tuhansine saarineen ja luotoineen, aurinkoisine päivineen tai myrskytuulineen, saa ainakin omat työpaineeni unohtumaan täysin. Vähentyneen lentoliikenteen myötä taivas oli viime kesänä sinisempi ja kirkkaampi kuin miesmuistiin. Ei siis niin paha, ettei jotain hyvääkin. Ei välttämättä tarvitse lähteä kauas nähdäkseen lähelle.

* * * * *

Moni asia on siis vuoden 2017 vuosikertomuksen jälkeen muuttunut osastollamme pysyvästi, kuten useat vanhat työtavat ja tekniikka. Uusia tiimejä on perustettu ja työtapoja hiotaan. Käsiteltävien summaaristen riita-asioiden määrä on myös lähes kaksinkertaistunut ja AIPA on otettu käyttöön hakemusasioiden käsittelyssä. Tärkein ja oleellisin on kuitenkin säilynyt ennallaan – lainkäyttöosastomme osaava henkilökunta. Vaikka monet kasvot ovatkin vuosien aikana vaihtuneet, voin edelleenkin todeta, että osastollamme on kaikkiin asiaryhmiin tarkoin perehtyviä, innokkaita ja taitavia moniosaajia, käräjätuomareita, kansliahenkilökuntaa sekä käräjänotaareja. Kiitos kaikille ykkösläisille erinomaisen tehokkaasta, tarkasta ja laadukkaasta työpanoksesta.

Pasi Kettula
osaston johtaja, osasto 1

ESIMIESTEN MIETTEITÄ

”UUSI NORMAALI” LÄHIESIMIESTEN SILMIN

* * * * *

Vuosi 2020 alkoi normaalisti. Vuoden alun uutiset maailmalta eivät vielä mitenkään kuulostaneet siltä, että jotain uutta ja outoa olisi tapahtumassa. Vuotta ei kuitenkaan ollut kulunut kuin muutama kuukausi, kun jouduimme yllättäen siirtymään etätöihin. Lyhyellä varoitusaikalla piti suunnitella työtavat sellaisiksi, että saadaan kaikki työt hoidettua mahdollisimman hyvin ja mielekkäällä tavalla. Suurin osa ei ollut aiemmin tehnyt etätöitä, joten monenlaista pohdittavaa tuli eteen. Aluksi myös tekniset ongelmat aiheuttivat vaikeuksia.

Hiljalleen ”uusi normaali” tuli osaksi päivittäistä rutiinia. Yhteydenpito työtovereihin onnistui eri tavoin ja Skypestä tuli väline kysellä neuvoja, pitää kokouksia ja koulutuksia. Etätöiden lisäksi istuntoja pidettiin usein videoiden välityksellä, mikä toi ihan omat haasteensa istuntojen järjestämisiin.

Se mitä jokainen jäi kaipaamaan, oli työtovereiden tapaaminen ja se sosiaalinen kanssakäyminen, joka aiemmin oli ollut jokapäiväistä ja välitöntä. Toisaalta etätö oli myös apuna jaksamisessa, koska kevät 2020 oli vaikea ja tuntui hypyltä tuntemattomaan.

AIPA-asioiden käsittelyä riitti 1. osastolla läpi vuoden, vaikka AIPAn käyttö uusien asioiden kirjaamisen osalta keskeytettiin tammikuussa. Syksyllä AIPA otettiin uudelleen käyttöön ja ohjelman käyttö on sujuvoitunut. Täysin ongelmatonta käyttöä ei kuitenkaan ole ollut ja ohjelman keskeneräisyys on tuottanut välillä päänvaivaa. Yhdessä pohtien on kuitenkin kehitetty työtapoja ja luotu uusia käytäntöjä uuden työvälineen kanssa yhteen sopiviksi. AIPA on myös edistänyt mahdollisuuksia tehdä etätöitä.

Kansliahenkilökunnan osalta vuosi piti sisällään paljon henkilövaihdoksia, ja vuoden mittaan saimme monta mukavaa uutta työkaveria. Uuden oppimista oli paljon ja se piti sisäistää nopeasti. Jatkuva kiire, henkilövaje ja pikkuhiljaa aina vain korkeammaksi kasvavat työpinnat loivat painetta ”uuden normaalin” äärellä. Kiireen keskellä oli kuitenkin mukavaa huomata, miten motivoituneita ja avuliaita henkilöitä osastolla on ja miten yhteistyöllä asiat järjestyvät.

Viran puolesta tutkittavat summaariset siirtyivät syksyllä osastolta summaaristen asioiden yksikköön ja sitä myöden saatiin

selkiytettyä kärjäsihteereiden työnkuvia ja -tehtäviä. Muiden muutosten ohella organisaatiomuutos näiden asioiden osalta oli kyllä paikallaan ja onkin edennyt hienosti.

Hyvällä yhteistyöllä ja positiivisella asenteella on yhdessä selvitty haastavasta vuodesta ja siitä kiitos kaikille.

* * * * *

Kuten koko virastossa, myös 2. osastolla asioiden käsittelyssä tapahtui alkuvuodesta valtava digiloikka. Pandemia toi tullessaan jo sovittujen istuntojen peruuntumisia tai niiden uudelleen järjestelyjä, lennossa tapahtuvia istuntosalien vaihtoja, istuntoon osallistuvien henkilömäärien rajoituksia sekä lisääntyneitä Skype-yhteyksillä tapahtuvia kuulemisia. Jo ennen pandemiaa oli syyttäjäviraston kanssa pienemmässä mittakaavassa aloitettu rikosasioiden siirto verkkolevyn kautta kärjäoikeuteen, ja pandemian alkaessa tämä siirto laajentui koskemaan kaikki rikosasioita. Murheeksi osoittautui samalle vastaajalle eri ajankohtina vireille tulleiden juttujen yhdistäminen, joka jäi suurelta osin kärjäoikeuden tehtäväksi.

Hakemusasioiden käsittelyn osalta otettiin uudestaan käyttöön AIPA-asianhallintajärjestelmä, jonka opettelu ja sekä työtapojen että käytäntöjen muokkaus otti ja ottaa edelleen oman aikansa. Myös käyttöön otettu

HuoltoWeb -käyttöliittymä toi omat haasteensa sähköisesti tehtäviin väestörekisteri-ilmoituksiin. Kuten valitettavan usein tietojärjestelmämuutoksissa käy, tämänkään ohjelman käyttöominaisuudet eivät helpotaneet sihteerien työtä, päinvastoin.

Vuoden 2019 loppupuolella osastonjohtajana aloittaneen kärjätuomari Paula Virrankosken kanssa yhteistyö muodostui hyvin toimivaksi. Yhdessä asioita mietittiin, niistä keskusteltiin ja tehtiin ratkaisuja, joissa pyrittiin huomioimaan mahdollisuuksien mukaan kaikkien toiveet. Virkistäytymässäkin välillä käytiin ja mustaa huumoria heiteltiin.

Vuosi 2020 oli kaiken kaikkiaan työntäyteinen, poikkeuksellinen sekä raskas. Erityisesti loppuvuodesta väsymyksen merkit olivat jo selvästi osastolla nähtävissä. Kaikesta kuitenkin selvittiin yhdessä töitä kovasti tekemällä ja ennen kaikkea pinnalla pysymällä. Vuosi 2020 näytti sen, että vaikka yllättäviä ja mahdottomaltakin tuntuvia tilanteista tulee vastaan, niistä selvitään yhdessä. Kiitos siitä sekä hyvästä vuosituloksesta kuuluu koko yhteistyöhenkiselle ja yhteen hitsautuneelle 2. osaston porukalle.

* * * * *

3. osaston pitkäaikainen ja pidetty lähiesimies Irma Välke-Viljanen jäi syksyllä eläkkeelle ja hänen tilalleen nimitettiin osaston sisältä

Katja Väliaho. Henkilövaihdoksista, kiireestä ja pandemiasta huolimatta henkilökunta pysyi positiivisena ja hyvä yhteishenki tiivistyi entisestään.

Uuden lähiesimiehen oli helppo aloittaa työnsä. Osaston tuki ja apu, erityisesti sihteereiden ja osastonjohtajan taholta, on ollut korvaamaton lähiesimiehen tehtävään siirtymisessä. Osastolla muodostettiin vuonna 2019 tiimejä, joiden toiminta kehittyi vuoden 2020 aikana täysin sujuvaksi ja työt sekä sijaistukset hoidettiin tiimien sisällä pääsääntöisesti itsenäisesti.

Rikosasioiden sähköinen käsittely lisääntyi vuonna 2020, mutta sekä tuomarit että sihteerit oppivat nopeasti käyttämään ohjelmia ja hyödyntämään erityisesti PDF-XChange -editoria.

Osaston motto ”kyllä me tästäkin selvitään, kuten on aina selvitty” kertoo kaiken henkilöstön mahtavasta asenteesta.

* * * * *

Myös 4. osastolla vuosi 2020 oli vaiherikas ja kiireinen. Verkkolevyn käyttö laajeni ja rikosasioiden sähköinen käsittely lisääntyi huomattavasti. Hakemus-AIPA ja HuoltoWeb toivat omat haasteensa. Vuoden aikana saimme osastolle kaksi uutta käräjäsihteeriä ja heidän perehdyttämisessään meni oma

aikansa. Pandemian myötä jouduimme lyhyellä varoitusajalla ottamaan aimo loikkauksen eteenpäin digimaailmaan. Etätyöt lisääntyivät huomattavasti.

Melkoinen muutosten vuosi, minkä vuoksi jaksaminen oli varmasti kaikilla aika-ajoin koetuksella. Hyvällä yhteishengellä toinen toistaan tukien haasteellisesta vuodesta selvittiin kuitenkin todella hienosti. Siitä suuri kiitos koko 4. osaston henkilöstölle.

* * * * *

Asiakaspalveluyksikössä on vuoden aikana tapahtunut useita henkilöstövaihdoksia. Tämän myötä vuosi on sisältänyt paljon uusien asioiden opettelua ja uusien työntekijöiden opastamista. Pandemia on tuonut erityisjärjestelyjä asiakaspalveluun ja muokannut myös yksikön sisäistä työskentelyä. Etätoita on tehty mahdollisuuksien mukaan ja sähköisiä työvälineitä pyritty hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti.

Kiireestä ja muutoksista huolimatta kuluneesta vuodesta selvittiin kuitenkin olosuhteisiin nähden hienosti. Tästä suuri kiitos kuuluu joustavalle ja ahkeralle työporukalle.

* * * * *

Summaaristen asioiden keskittämisen jälkeen työtavat yksikössä olivat hioutuneet, ja keskittämisen aiheuttamat muutokset olivat nyt osana normaalia työntekoa. Kanta-Hämeen käräjäoikeudesta siirtyneet jutut toki lisäsivät juttumääriä, mutta saimme myös lisää tekijöitä. Etätyön lisääntymisen myötä tapa tehdä työtä alkoi hiljalleen muotoutua. Kotoakin sai yhteyden vastuutuomareihin, joilta saattoi kysyä neuvoja ja ohjeita. Summaaristen opas osoittautui tässä tilanteessa aivan korvaamattomaksi avuksi.

Uutena asiaryhmänä summaaristen yksikköön tulivat tehtäväksi viran puolesta tutkittavat summaariset (ns. vpt-jutut). Tämä aivan uusi asiaryhmä ja siihen olennaisesti liittyvä työskentely tuomareiden kanssa oli uutta ja vaati paljon opettelua ja perehtymistä. Työtapoja hiottiin pitkin syksyä ja tämä jatkuu edelleen. Ryhmä koottiin vapaaehtoisista ja työtavoissa suositetaan tiimityöskentelyä. Muutaman kuukauden kokemuksella saattaa todeta, että hienosti on lähtenyt pyörimään tämäkin asiaryhmä. Lähtökohdat olivat hieman huonot, koska jutut olivat päässeet ruuhkautumaan ja perehdyttäjää ei ollut, mutta nämäkin esteet voitettiin.

Lopuksi on todettava, että pandemian aiheuttama ahdistus ja pelko eivät heijastuneet yksikön suoriutumiseen työtehtävistään. Yksikön tulos oli loistava ja tästä suuri kiitos jokaiselle summaaristen

sihteerille. Varmasti jaksaminen oli vuonna 2020 usein tiukalla, mutta kaikki pärjäsivät erinomaisesti ja olivat toisilleen tukena, kun joku koki väsymystä ja mieli oli matalalla.

* * * * *

Toimintakauden aikana tiedoksiantojen määrä väheni jonkin verran vuoteen 2019 verrattuna, yhteismäärä oli kuitenkin edelleen yli 45000 kpl. Osaltaan tiedoksiantojen vähenemiseen vaikuttivat Covid-19 -pandemia sekä lainsäädännölliset muutokset "pikavippien" sekä konkurssiin liittyvien maksukehotusten osalta. Myös istunto-käsittelyt vähenivät.

Onnistuneista tiedoksiannoista noin 70% pystyttiin hoitamaan puhelimen, postin tai sähköisen viestimen avulla. Yhteiskuntaa sulkevan epidemian vuoksi haastemiehet joutuivat molemminpuolisen turvallisuuden varmistamiseksi työskentelemään enemmän yksittäisten tiedoksiantojen perille saattamiseksi. Edunvalvontaan liittyvissä asioissa ei aina ollut mahdollista vierailta esim. hoivakodeissa, joissa tiedoksiannon vastaanottajat ovat.

Vuoden 2020 loppupuolella oli jo enemmän tietoa, miten pandemian aikana tulee toimia, ja pystyttiin helpommin sopimaan tapaamisia turvallisesti asiakkaitten kanssa. Edelleenkin

joudutaan tekemään töitä tiedoksianto-
toiminnan ylläpitämiseksi turvallisena.
Toivottavasti vuosi 2021 tuo paremmat
toimintaedellytykset koko yhteiskunnalle.

* * * * *

Työssä jaksamisessa on auttanut
lähiesimiesten keskinäinen hyvä yhteistyö,
etenkin henkilökunnan kiitettävä työpanos
sekä Käheän ylläpitämä virkistystoiminta.

Viraston myönteinen suhtautuminen
etätöihin ja sen laajentaminen viraston
kaikkien sihteerien käyttöön on osaltaan
lisännyt keinoja työssä jaksamisen
parantamiseksi.

*Lähiesimiehet Kiia Mäentaka, Eija Pesonen,
Irma Välke-Viljanen, Kirsi Suominen, Kaisa
Salminen ja Anu Olkinuora sekä Ilpo
Salokannel*

TOIMINTA JA TULOKSELLISUUS

Käräjäoikeus on oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluva virasto, joka käy vuosittain tulosneuvottelut tuomioistuinviraston kanssa. Tulosneuvotteluissa sovitaan seuraavan vuoden tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen tarvittavat toimintaedellytykset.

Käräjäoikeuden tulostavoitteena on ollut ratkaista ne asiat, jotka käsiteltäväksi saapuvat. Kertomusvuonna käräjäoikeuteen saapui käsiteltäväksi kaikkiaan 59577 asiaa, mikä on lähes 3000 asiaa enemmän kuin vuonna 2019. Ratkaistujen asioiden yhteismäärä 59976 ylitti edellisen vuoden ratkaisumäärän lähes 7500 ratkaisulla. Kasvanut ratkaisumäärä koostuu pääsääntöisesti summaarisessa menettelyssä käsiteltävien asioiden määrän kasvusta.

Koronapandemian vaikutus asioiden käsittelyssä näkyi erityisesti istuntokäsittelyä vaativien rikosasioiden ratkaisumäärän vähentymisenä ja käsittelyajan pidentymisenä. Käräjäoikeudessa vireillä olevien asioiden yhteismäärä lisääntyikin vuonna 2020 rikosasioissa 736 asialla eli lähes 50 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna.

Muissa asiaryhmissä koronapandemian vaikutus asioiden käsittelemiseen ja ratkaisemiseen ei ollut yhtä huomattava.

Kirjallisessa menettelyssä käsiteltävien asioiden osalta ratkaisutoiminta saatiin pandemiasta huolimatta pysymään aikaisemmalla tasolla.

Syntyneen asiaruuhkan purkaminen tulee vaatimaan runsaasti työtä sekä vuonna 2021 että todennäköisesti myös vuonna 2022.

Vuoden 2020 painotetuksi työmääräksi arvioitiin 22098, kun toteutunut painotettu työmäärä jäi 8 prosenttia arvioitua pienemmäksi. Tuottavuustavoitteeksi asetettiin 137 (painotettu työmäärä/henkilötyövuodet) toteutuman ollessa 127. Taloudellisuudessa tavoitteeksi asetettiin 489 ja toteutuma oli 542. Koko maan vastaavat toteutuneet luvut olivat tuottavuuden osalta 113 ja taloudellisuuden osalta 655.

	Tavoite	Toteutunut
Saapuneet asiat	62735	59577
Ratkaistut asiat	66137	59976
Painotettu työmäärä	22098	20299
Tuottavuus	137	127
Taloudellisuus	489	542

Saapuneet asiat 2020

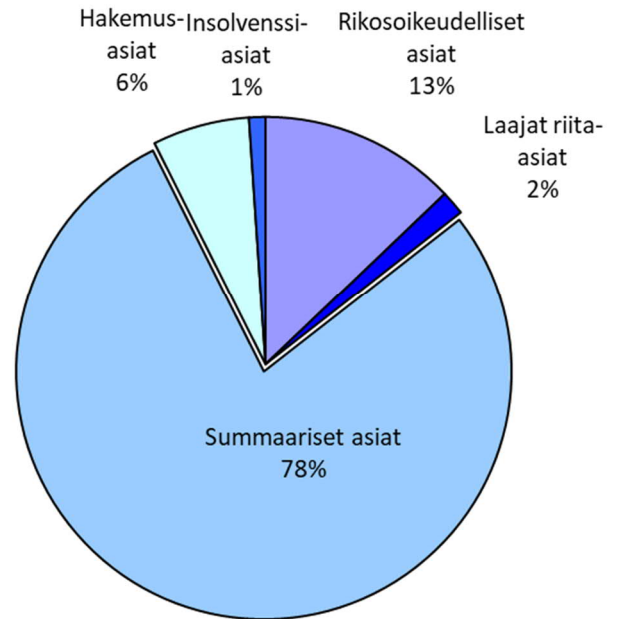
Rikosoikeudelliset asiat = rikosasiat + muut rikosoikeudelliset asiat + pakkokeinoasiat + sakonmuunnokset

Laajat riita-asiat = laajat riita-asiat + maa- ja valtiouikeusasiat + erilliset turvaamistoimiasiat

Summaariset asiat = summaariset, velkomus- ja muut summaariset asiat

Hakemusasiat = avioeroasiat + hakemusasiat

Insolvenssiasiat = velkajärjestelyasiat + yrityssaneerausasiat + konkurssiasiat + ulosottoasiat

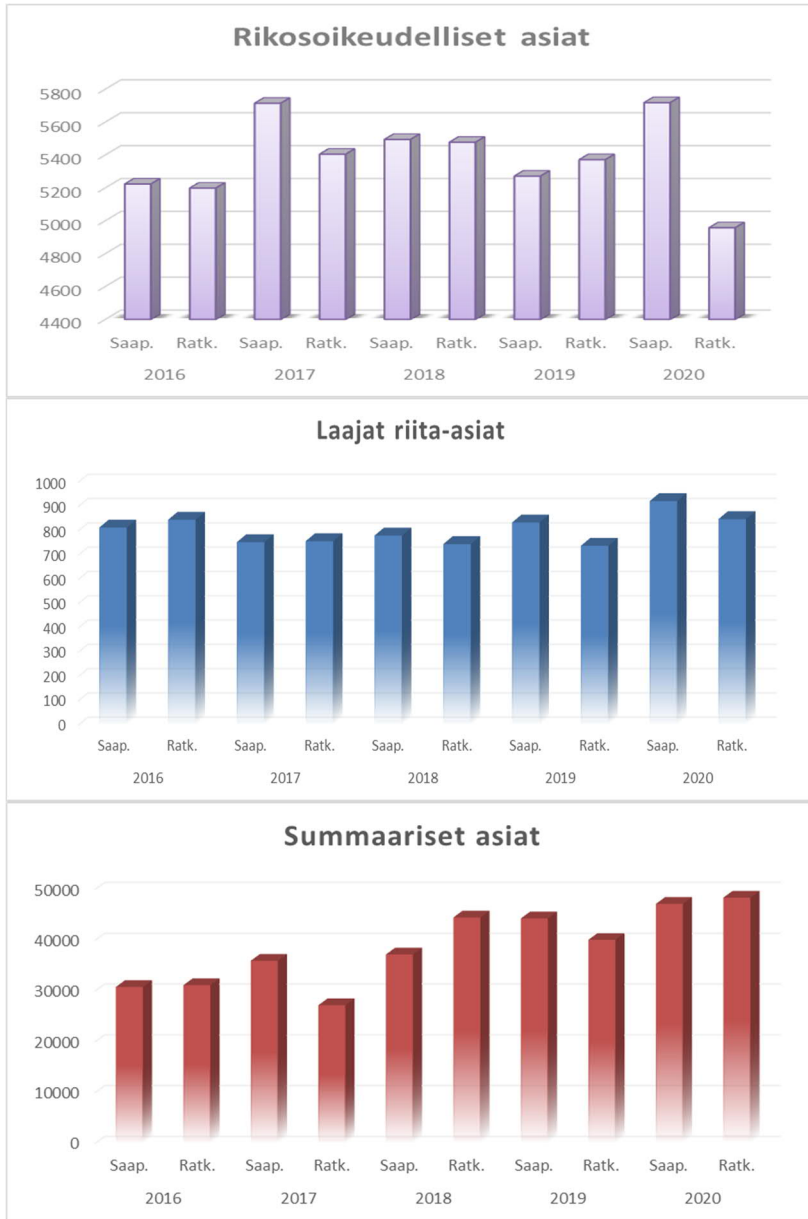
Saapuneet, ratkaistut ja vireillä olevat 2020

	Saapuneet				Ratkaistut				Vireillä			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Rikosasiat	5379	5168	4967	5359	5116	5140	5069	4610	1574	1597	1486	2222
Muut rikosoikeudelliset asiat	335	326	304	359	288	337	302	347	74	63	64	76
Pakkokeinot	637	758	942	880	489	696	853	860	193	147	143	143
Sakonmuunnnot	1096	1105	1076	972	1096	1105	1076	972	0	0	0	0
Maoikeusasiat	60	48	47	41	70	40	52	45	31	38	34	30
Laajat riita-asiat	753	780	834	922	757	745	738	848	499	535	642	722
Erilliset turvaamistoimet	13	5	10	17	10	8	11	13	5	2	1	5
Summaariset asiat	35915	37136	44240	47106	27160	44433	40031	48338	15256	7954	12225	10988
Avioeroasiat	1478	1510	1474	1409	1410	1468	1587	1429	988	1030	943	1021
Hakemusasiat	2289	2085	2107	1902	2437	2053	2067	1865	433	468	538	620
Velkajärjestelyt	386	439	262	287	365	426	338	277	158	170	95	105
Yrityssaneeraukset	61	51	43	22	56	61	45	35	43	33	31	18
Konkurssit	216	236	224	196	255	238	241	238	232	233	218	175
Ulosottoasiat	82	88	77	105	94	92	86	99	28	25	23	29
Yhteensä	48700	49735	56607	59577	39603	56842	52496	59976	19514	12295	16443	16154

Käsittelyajat (kk) käräjäoikeudessa ja valtakunnallisesti keskimäärin

	2016		2017		2018		2019		2020	
	KO	Valtak.	KO	Valtak.	KO	Valtak.	KO	Valtak.	KO	Valtak.
Rikosasiat	3,5	4,0	3,6	4,2	3,9	4,4	4,3	4,8	4,7	5,3
Pakkokeinoasiat	1,7	2,1	0,6	2,1	1,1	1,8	1,0	1,9	0,7	1,0
Laajat riita-asiat	7,6	12,3	7,4	13,8	7,8	9,8	8,4	9,7	8,4	9,2
Summaariset asiat	2,5	2,6	3,1	2,9	3,7	2,9	2,4	2,7	2,7	3,0
Hakemusasiat										
Avioeroasiat	8,4	8,2	8,2	8,0	8,0	7,9	8,2	8,3	8,7	8,3
Muut hakemusasiat	3,0	2,3	3,0	3,0	2,7	2,5	2,8	2,6	3,7	2,9
Insolvenssiasiat										
Velkajärjestelyt	5,7	6,1	5,1	6,2	4,6	6,3	4,9	6,5	4,3	6,2
Yrityssaneeraukset	8,3	6,4	7,6	7,2	8,6	6,9	8,4	6,5	7,8	6,4
Konkurssiasiat	13,5	8,7	16,6	10,0	14,2	8,8	14,8	9,1	12,7	9,3
Ulosottoasiat	4,5	3,6	4,7	3,8	3,2	3,6	3,8	4,2	3,3	3,6

Käräjäoikeuden toiminnan tunnuslukujen kehitys vv. 2016 – 2020

KÄRÄJÄOIKEUDEN HENKILÖSTÖ

Varsinais-Suomen kärjäoikeuden päällikön, laamannin, lisäksi kärjäoikeuden vakinaiseen henkilökuntaan kuului 31.12.2020 hallintojohtaja, 39 kärjätuomaria, maa oikeusinsinööri, 11 kärjänotaaria, hallintosihteeri, arkistonhoitaja, 77 kärjäsihteeriä, 2 haastemiesten esimiestä, 21 haastemiestä ja 2 virastomestaria.

Vakinaisten viranhaltijoiden lisäksi kärjäoikeudella oli kertomusvuonna 120 lautamiestä. Lautamiehet osallistuvat rikosasioiden ja maa oikeusasioiden ratkaisemiseen. Sotilas-oikeudenkäyntiasioita käsiteltäessä oikeuden kokoonpanoon kuuluu myös kaksi sotilasjäsentä.

Kärjäoikeudessa oli kertomusvuonna harjoittelijana kaksi oikeustradenomiopiskelijää.

Kertomusvuoden lopussa vakinaiseen henkilökuntaan kuuluvien kärjätuomarien keski-ikä oli noin 50 vuotta, kansliahenkilökunnan 44 vuotta ja haastemiesten noin 48 vuotta.

Koulutus

Jatkuvasti muuttuva lainsäädäntö sekä kehittyvät työmenetelmät asettavat

vaatimuksia kouluttautumiseen ja itsensä kehittämiseen. Henkilöstön kouluttaminen antaa valmiuksia työtehtävistä selviytymiseen ja työkyvyn ylläpitoon.

Kärjäoikeuden henkilöstö osallistuu säännöllisesti tuomioistuinviraston tarjoamaan koulutukseen. Tuomarikunta osallistui jälleen kertomusvuoden aikana useaan Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan järjestämään täydennyskoulutustilaisuuteen. Lisäksi Heldtin stipendirahastosäätiö on järjestänyt paikallisesti useita koulutustilaisuuksia. Myös muu henkilökunta osallistui useisiin eri koulutuksiin.

Kertomusvuonna osallistuttiin mm. seuraaviin koulutuksiin:

- EJTN Legal Language Training in Cooperation in Civil Matters
- EJTN seminaari Freedom of Speech
- ERA seminaari - Legal English for court staff
- Esimiesten johtamis- ja mentorointivalmennus
- Hakemusasioiden käyttöönoton tukiklinikka
- Hakemusasioiden käyttöönottoon valmistautuminen: Skype-info
- Hakemusasioiden valmennus ja

- verkosto sihteereille
- Hallinto-, henkilöstö- ja taloussihteereiden koulutus
- Huoltoriitasovittelukoulutuksen alueellinen koulutus
- Huoltoriitojen yhteissovitteluseminaari
- ICT-yhdyshenkilöiden verkostotapaamiset
- Julkisuus ja tietosuoja oikeudenkäynnissä ja oikeudenkäyntimateriaaleissa
- Kirjaamo- ja arkistoasioiden verkosto
- Kirjaamohenkilökunnan valtakunnallinen koulutus
- Kokemuksia ja keskustelua etäoikeudenkäynneistä
- Käräjänotaareiden koulutusohjelmaan kuuluvat lähiopetuspäivät
- Käräjäoikeuksien johdon verkostotapaamiset
- Käräjäoikeuksien lähiesimiesten koulutukset
- Käräjäoikeuksien osastonjohtajien verkostopäivä
- Lapsenhuoltolaki ja lapsen kuuleminen
- Oikeuspsykologian koulutus
- Osaava-hankkeen koulutukset
- Riita-asioiden prosessinjohtokoulutus
- Riita-asioiden sovittelun peruskoulutus
- Romeo-tietojärjestelmän käyttökoulutus
- Rule of Law: Tuomarin etiikka, rooli ja

- asema yhteiskunnassa
- Summaaristen asioiden koulutus sihteereille
- Terrorismirikokset
- Toimivalta, tunnustaminen ja täytäntöönpano rajat ylittävissä riitaasioissa - seminaari Bryssel I - asetuksesta
- Tor ja muut darkwebit
- Työpajat tiedonhallintamallin laadinnasta
- Ulkomaalaisasioiden perustietoa
- Uudet puheenjohtajat
- Webinaari: Etänä kuuleminen
- Webinaari: ICT:n perusteita
- Webinaari: OneNote ja Valtin tehtäväpalkin toiminnot
- Webinaari: Onnistu etäjohtajana
- Webinaari: PDF-XChangen käyttö
- Webinaari: Skypen perusteet
- Webinaari: Tietokoneen käyttötaidot
- Webinaari: Word perusteet
- Webinaari: Wordin perusteet ja yhteiskäyttö
- Velallisen rikokset
- Velvoiteoikeuden koulutusohjelma
- Veloitteen syntyminen ja sisältö
- Virastomestaripäivät

Lisäksi käräjäoikeudessa järjestettiin seuraavat omat koulutukset:

- Summaaristen riita-asioiden koulutus ajankohtaisista muutoksista kansliahenkilökunnalle

- Summaaristen riita-asioiden koulutus kansliahenkilökunnalle ja käräjä-notaareille
- Riita-asioiden valmistelun kulku, uusille käräjätuomareille ja -notaareille
- Riita-asioiden valmisteluistunnon kulku uusille käräjätuomareille ja -notaareille
- Riita-asioiden pääkäsittelyn kulku uusille käräjätuomareille ja -notaareille
- Summaaristen riita-asioiden käsikirja-koulutus kansliahenkilökunnalle

Työkykyä ylläpitävä toiminta

Työkykyä ylläpitävän toiminnan tavoitteena on työn, työyhteisön, yksilön ja työympäristön kehittäminen. Toiminnan avulla pyritään pitämään työntekijät työ- ja toimintakykyisinä koko työuran ajan ja näin edesauttamaan käräjäoikeuden tavoitteiden saavuttamista.

Koronapandemian vuoksi henkilökunnan yhteisiä lähikokoontumisia ei voitu järjestää. Sen sijaan järjestettiin osasto- ja vastuualuekohtaisia virkistystilaisuuksia ja myös pikkujoulun viettoa pienissä ryhmissä.

Koronapandemian myötä etätöiden tekeminen lisääntyi valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti moninkertaiseksi aikaisempaan vuoteen

verrattuna. Kun työpaikalla läsnä olevan henkilökunnan määrä jouduttiin pitämään kuukaudesta toiseen mahdollisimman pienenä, tästä väistämättä aiheutui muutoksia sosiaalisten suhteiden ylläpitämiseen työpaikalla samoin kuin uusia haasteita ajantasaiselle tiedottamiselle virastossa. Osasto- ja vastuualuekohtaisten kokousten ja palaverien pitämisestä ei luovuttu, mutta ne jouduttiin toteuttamaan etäyhteyksin. Koko henkilökunnan tavoittamiseksi ajankohtaisia asioita koskevan tiedottamisen piiriin aloitettiin syksyllä 2020 laamannin pitämät skype-infotilaisuudet.

Huomionosoitukset

Suomen Leijonan ritarikunnan komentaja-
merkki

Laamanni Martti Juntikka

Suomen Leijonan ritarikunnan I luokan
ritarimerkki

Käräjätuomari Annika Nygård

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I
luokan mitali

Haastemies Arto Heikkilä

Eläkkeelle

Eläkkeelle siirtyivät vuonna 2020 kärjä-
tuomari Anneli Poukka, arkistonhoitaja Arja
Saikkonen ja kärjäsihteerit Sinikka Laine ja
Irma Välke-Viljanen.

